

Recenzja dysertacji doktorskiej „Tryumf Niepokalanego Serca Maryi w świetle niektórych objawień maryjnych uznanych przez Kościół” napisanej przez ks. mgr lic. Mirosława Chrzęstka w Katedrze PUJPII pod kierunkiem o. prof. dr hab. Andrzeja Napiórkowskiego

1. Temat, cel i metoda pracy

Tajemnica Niepokalanego Serca Maryi jest jedną z ważnych i nośnych kwestii mariologicznych. Osadzona w objawionej przez Chrystusa prawdzie o macierzyństwie Maryi (L. Krupa, *Kult Serca Maryi. Studium dogmatyczne*, Lublin 1948, s. 58), podkreśla, że przedmiotem kultu serca Maryi jest zatem „Jej osoba, godna szczególniejszej czci dla swych wyjątkowych doskonałości, których Jej serce jest symbolem” (tamże, s. 31). Ono kryje w sobie tajemnice, spośród których najdoskonalsza i najszlachetniejsza jest miłość (tamże, s. 59). Obecne w historii teologii od początku, pokazuje, że w ciągu wieków jego kult rozwijał się, ubogacał, przybierał nowe formy oraz przynosił owoce.

Tajemnica Niepokalanego Serca Maryi została na nowo przypominana w objawieniach fatimskich, zadziwiając i fascynując wielu mariologów oraz licznych wiernych. Ks. mgr lic. Mirosław Chrzęstek w swej rozprawie doktorskiej „Tryumf Niepokalanego Serca Maryi w świetle niektórych objawień maryjnych uznanych przez Kościół” omawia nie tylko objawienia fatimskie, ale objawienia w Guadalupe, w Quito, w Paryżu, w La Salette, w Lourdes, w Gietrzwałdzie, w Amsterdamie, w Akita, w Kibeho. Prezentuje zatem bogatą panoramę objawień prywatnych uznanych przez Kościół i ich wpływ na losy chrześcijan, Kościoła i świata. Zaprezentowane chronologicznie, pozwalają dostrzec różnice i podobieństwa oraz potwierdzić skuteczność w walce ze złem na przestrzeni wieków. Autor opisuje je obszernie, nie pomijając szczegółów związanych z historią ich powstawania, rozwojem i konsekwencjami. By podkreślić ich aktualność zestawia je z nauczaniem papieży, ojców Kościoła i teologów.

W pierwszym rozdziale pracy Autor omawia objawienia z Guadalupe, które wywarły zasadniczy wpływ na ewangelizację Meksyku i kontynentu amerykańskiego. Dzięki nim została ukazana wiara w jedynego Boga, odrzucenie wierzeń pogańskich i zaniechania składania ofiar z ludzi. Cud dokonany na tych ziemiach był prawdziwym triumfem zbiorowej konwersji poprzez masowe udzielanie sakramentu chrztu. Objawienia zaczęły też oddziaływać

na Europę, doświadczającą w tamtych czasach duchowego kryzysu. Autor przypomina, że Guadalupe oddziałuje także w czasach współczesnych, o czym świadczy duże zainteresowanie tym miejscem, odbywające się liczne pielgrzymki, w tym nawiedzający je papieże. Św. Jan Paweł II przybywając aż 5 razy do Meksyku zaskarbił sobie szczególnie serca Meksykanów, przynosząc wolność dla Kościoła w tym kraju, udzielił wytycznych dla odnowienia ducha misyjnego a Maryję nazywał Maryję „Gwiazdą ewangelizacji” (s. 60), co było wezwaniem do nowej ewangelizacji. Tym samym udowodnił, że z Nią łatwiej i skuteczniej dokonywać przemiany ludzkich serc.

W drugim rozdziale ks. Chrzęstek odwołuje się do mało znanych maryjnych objawień w Quito, związanych ze Służebnicą Bożą Marianną Franciszką Torres y Berriochoa, zakonnicej ze Zgromadzenia Niepokalanego Poczęcia. Maryja objawiła się jej w ekwadorskim klasztorze, przekazując treść dotyczącą czasów przyszłych, zapowiadając niewiarę ludzi i porzucanie praktyk religijnych, co potwierdziły wieki XX i XXI z totalitaryzmem narodowego socjalizmu i komunizmu oraz dyktaturą, walczącą z Bogiem i moralnością. Skutecznym sposobem przewyciężenia zła jest zaproponowana przez wizjonerkę cudowna figura zwana „Matką Boską Pomyślności”, upraszająca wiele łask dla osób do Niej się modlących. Chociaż treść przekazu wizjonerki nie była chętnie przyjmowana przez ludzi, co potwierdza jej cierpienie i doświadczany we wspólnocie krzyż, to w ostateczności zwycięsko wypełniła swoją misję.

W tym rozdziale Autor opisuje też objawienia przekazane włoskiemu jezuitcie Macinelliemu, w których Maryja nazywa się Królową Polski. Objawienia te wpisują się w historię naszego narodu, aczkolwiek nie zostały oficjalnie zatwierdzone przez Kościół. Autor przywołuje jednak wypowiedź papieża Aleksandra VII: „Ją Królową ogłoście, przecież sama tego chciała”, który zachęcał króla Jana Kazimierza do dokonania koronacji. Objawienia potwierdzają też prawdę, że nie można zrozumieć sukcesów polskiego oręża bez interwencji Maryi. Bitwy pod Chocimiem, pod Wiedniem i pod Warszawą, o których pisze Autor w rozprawie, pokazują skuteczność interwencji maryjnych i miłość Polaków do Matki Pana. Ks. Chrzęstek napisze, że „nie ma narodu, który kochałby Maryję bardziej niż Polska” (s. 113). Ten patriotyczny i maryjny akcent wybrzmiewa w całej pracy.

Znaczący wpływ na duchowy rozwój narodu mieli wielcy czciciele Maryi: ks. Piotr Skarga, Kard. Stanisław Hozjusz, o. Stanisław Kordecki, Kard. Stefan Wyszyński, Kard. August Hlond i inni. Opierali się oni na Maryi obecnej w duchowej stolicy Polski i Jej słynnym zwycięstwie w czasie szwedzkiego Potopu. Dlatego abp Wojtyła nazwał Ją „ostatnią wyspą niepodległego ducha” (s. 118).

Dla uściślenia faktów warto dodać, że znaczący wpływ na ogłoszenie Maryi Królową Polski przez Jana Kazimierza wywarł św. Józef z Kupertynu. Ten franciszkanin przysłużył się Polsce tym, że Jan Kazimierz zanim został królem, najpierw za jego namową zrzucił zakonne i kardynalskie szaty i uwierzył w prorocstwo, że Bóg wymaga od niego czegoś innego.

W tym samym rozdziale Autor opisuje też siłę oddziaływania Maryi poprzez Jej cudowny medalik przekazany św. Katarzynie Laboure. Były to pierwsze objawienia w czasach porewolucyjnych oraz w czasach szerzącego się jansenizmu, deizmu i niewiary przybierającej charakter materialistyczny. Rosnąca z tego tytułu laicyzacja niosła ciężkie konsekwencje wymierzone w Kościół we Francji. Dlatego Maryja ukazując się jako Niepokalana, co potwierdza napis na medaliku, zapoczątkowała już wtedy drogę do ogłoszenia dogmatu o Niepokalanym Poczęciu. Tryumf Niepokalanej potwierdził się w licznych nawróceniach, uzdrowieniach i cudach tych, którzy medalik nosili.

W trzecim rozdziale Autor ukazuje triumf Niepokalanego Serca w objawieniach w La Salette, w Lourdes oraz w Gietrzwałdzie. W pierwszym objawieniu Maryja wzywa wiernych za pośrednictwem dzieci do przestrzegania Bożych przykazań i powrotu do Boga. Podobne wezwania do nawrócenia i pokuty znajdujemy w Lourdes, wybierając - podobnie jak w La Salette - dziewczynkę na swoją powiernicę, by mogła ziszczyć się prawda przyrzeczona pokornym i małym w realizacji Bożej misji. Jej wyjawia swe imię i prosi, aby odszukała źródło wody przynoszące uzdrowienie dla ludzkich ciał. Także w Gietrzwałdzie, na polskich ziemiach, wybrzmiewa prawda Niepokalanego Poczęcia i skierowana zachęta do odmawiania modlitwy różańcowej. Autor podkreśla, że objawienia miały wyjątkowe znaczenie, gdyż Maryja mówiła po polsku w czasach, kiedy Polska nie istniała na mapie jako państwo. Objawienia w Gietrzwałdzie były wielką nadzieją dla uciemnionego narodu, aczkolwiek nie rozkwitły tak jak w Lourdes czy w Fatimie.

Czwarty rozdział pracy poświęcony jest orędziu fatimskiemu, w którym Maryja zapowiedziała triumf swego Niepokalanego Serca. Duchowe zwycięstwo dokonuje się poprzez uczestnictwo wiernych w Eucharystii, wynagradzaniu Boga za grzechy, adorację Najświętszego Sakramentu, modlitwę różańcową oraz kult Niepokalanego Serca Maryi poprzez czczenie pierwszej soboty miesiąca. Te praktyki są starannie przypomniane przez Autora, pokazując cenny program duszpasterski dla kapłanów i wiernych. Triumf Fatimy przypieczętowany cudem słońca czeka na jeszcze pełniejszą realizację wśród czcicieli Maryi. Dlatego Doktorant podkreślił rolę św. Jana Pawła II, który wypełniając polecenie Maryi poświęcenia świata Niepokalanemu Sercu Maryi, przyczynił się do upadku komunizmu i uwolnienia ludów zniewolonych przez Rosję sowiecką. Sam natomiast doświadczył

cudownego uratowania życia pomimo śmiertelnych kul wystrzelonych w niego na Placu świętego Piotra w Rzymie w rocznicę objawień fatimskich. Wydarzenie zamachu to także odczytanie go w perspektywie walki duchowej pomiędzy siłami dobra i zła. W doświadczeniu tym dostrzega się również działanie Boskiej Opatrzności, które jeszcze bardziej utwierdza w przekonaniu, że nie ma takiego zła, z którego Bóg nie wyprowadziłby jeszcze większego dobra.

Ostatni rozdział Autor poświęcił zapowiadanej triumfowi Niepokalanej w czasach ostatecznych w odniesieniu do objawień w Amsterdamie, w których wizerunek Maryi wszystkich Narodów posiada znaczenie profetyczne, objawień w japońskiej Akita w których Maryja przepowiada podział w Kościele, prześladowania wśród duchownych i odejście od prawdziwej wiary oraz objawień w Kibeho zwanej „Matką drugiego Adwentu”, w których zaprasza do odmawiania Różańca Siedmiu boleści oraz zapowiada konsekwencje odrzucenia jej prośb.

2. Ocena pracy

Praca ks. mgr lic. Mirosława Chrzęstka jest bardzo cenna. Doktorant zgłębił rzetelnie maryjne objawienia i wyciągnął odpowiednie wnioski. Autor stawiając sobie ambitny cel, jakim było ukazanie triumfu Niepokalanego Poczęcia, wydobyl szereg wydarzeń z życia Kościoła i świata, które potwierdziły interwencję Matki Pana. W ten sposób opisane wydarzenia zgrabnie umieścił pomiędzy biblijnym prorocstwem na początku Księgi Rodzaju a Apokalipsą, ostatecznym zwycięstwem Matki Boskiej.

Autor opisując szczegółowo treść objawień, losy wizjonerów i ich działalność, podkreślił, że spełnienie prośb Maryi zaowocowało spektakularnym zwycięstwem urzeczywistnionym nawróceniem ludzkich serc, licznymi uzdrowieniami a także nadprzyrodzonymi ingerencjami nieba. Autor udowodnił też, że zwycięskie bitwy były zasługą Matki Pana. Z tego względu praca jest ważna dla czcicieli Matki Bożej, ukazując nie tylko wymiar teologiczny, ale nade wszystko praktyczny, zachęcający do wcielenia prośb Maryi w życie Jej dzieci.

Ważny jest wymiar historyczny pracy, gdyż pokazuje wiarę ludu Bożego w poszczególnych epokach dziejów i ingerencję Matki Pana w losy ludzi. Autor, słowem gorliwego duszpasterza zachęca, aby z wiarą podejść do maryjnych przesłań oraz odrzucić wszystko, co sprzeciwia się Bożym planom. Ukazuje ponadto rozległe metody pracy ewangelizacyjnej związane z objawieniami. Warto podkreślić, że Doktorant łączy treść objawień z wypowiedziami papieży, którzy przypominali naukę i ostrzegali o groźnych

ludzkości niebezpieczeństwach. Przytaczając niektóre stwierdzenia, pokazuje Bożą prawdę bez zniekształceń i nadmiernych interpretacji. Jest to zapewne książka na te czasy, która potwierdza triumf Niepokalanego Serca Maryi.

Pozytywna strona pracy zderza się czasami ze słabszymi punktami. Autor z troski o wszechstronną wiedzę, zbyt mocno rozbudował wstępy rozdziałów, co staje dla czytelnika zbyt nużące.

Język pracy jest poprawny, ale myśląc o jej wydruku, należałoby go w niektórych miejscach jeszcze lepiej uściślić.

Zauważa się też powtórzenia, szczególnie dotyczące cytowanych treści objawień (s. 320, s. 321). Nie brakuje też literówek oraz nadużyć w pisaniu dużą literą.

3. Wniosek końcowy:

Praca doktorska ks. mgr lic. Mirosława Chrzęstka *Tryumf Niepokalanego Serca Maryi w świetle niektórych objawień maryjnych uznanych przez Kościół* spełnia kryteria merytoryczne i językowe stawiane rozprawom doktorskim. Stawiam wniosek o dopuszczenie ks. mgr lic. Mirosława Chrzęstka do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Pracę oceniam jako bardzo dobrą.

Ze względu na interesujące treści przedstawione w pracy poddaję pod dyskusję dwa zagadnienia:

1. Wpływ objawień maryjnych na odnowę chrześcijan, Kościoła i świata.
2. Dlaczego Niepokalane Serce Maryi jest odpowiedzią na niewiarę współczesnego świata oraz jego cywilizacyjne zagrożenia?

o. prof. dr hab. Paweł Warchoń OFMConv

Warszawa, 5 XII 2021 r.